

DE (MEIN)EED IN HET RECHTSBEDRIJF

Prof.dr.ir. A.F.P. van Putten,
corr. adres Gulbergsven 4, 5645 KK Eindhoven

SAMENVATTING

Dit onderzoek is gewijd aan de inhoud en consequenties van de ambtseed die functionarissen afleggen bij het uitvoeren van rechtshandelingen in de uitoefening van hun functie.

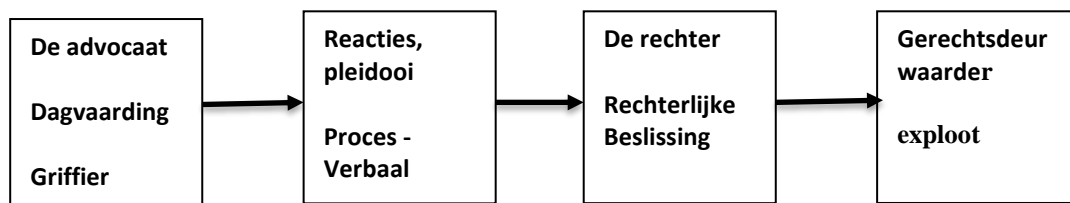
Daarnaast wordt ook de eed besproken, die vereist is bij de uitoefening van specifieke rechtshandelingen die in de wet voor een beëdigd ambtenaar verplicht is gesteld.

Welke implicaties heeft een (ambt)eed en wat zijn de mogelijke gevolgen indien de eed niet wordt nageleefd? Uitgangspunten voor dit onderzoek zijn de definities en de wettelijke omschrijving van de eed die verschillende beroepsgroepen moeten afleggen.

Wanneer is er sprake van een juridische misslag, wetsverkrachting, gerechtelijk dwaling of zelfs meineed. Voorshands wordt gesteld dat een functionaris met rechtspraak belast, tijdens de uitoefening van zijn taak en het verrichten van zijn rechtshandelingen, altijd onder ede staat. Het van toepassing zijnde mogelijke tuchtrecht blijkt in de praktijk veelal een wassen neus.

INLEIDING

In dit artikel onderwerpen we de eed aan een nader onderzoek voor de verschillende beroepsgroepen die hun functie eerst dan rechtsgeldig kunnen uitoefenen na het afleggen van de eed. Deze eden zijn verankerd in de wet en vormen de grondslagen van het functioneren van onder meer het gehele rechtsbedrijf.

Figuur 1 De plaats van de eed in het rechtsbedrijf voor de verschillende 'acteurs'

Het standpunt wordt verdedigd dat iedere rechtshandeling, verricht door een ambtenaar die de verplichte eed heeft afgelegd uit hoofde van zijn functie, deze rechtshandeling altijd impliciet en zonder voorbehoud onder ede verricht.

De van belang zijnde samenhangende definities worden geïntroduceerd, daar het niet altijd direct duidelijk is onder welke hoedanigheid en omstandigheden een bepaalde rechtshandeling is verricht of tot stand is gekomen. In de praktijk van het rechtsbedrijf neemt de beroepseed een bijzondere plaats in en is deze volkomen ten onrechte een onderschoven kindje geworden bij het vaststellen van de waarheid en het oordeel over de gevolgen daarvan. Vervolgens worden de eden vermeld voor de verschillende beroepsgroepen die verplicht een eed moeten afleggen voordat zij hun functie rechtsgeldig kunnen uitoefenen.¹

DEFINITIES ²

Bij de definities wordt het begrip 'getuige' in dit onderzoek een bredere betekenis gegeven, dan alleen een persoon die onder ede wordt gehoord. Beëdigde functionarissen worden uit hoofde van hun functie kennisdragers van de feiten en omstandigheden, hebben een volledig weten en zijn bij de uitoefening van hun rechtshandelingen permanent getuigen pur sang.

Een misslag

Een misslag is een juridische term voor een fout die voor eenieder op het eerste gezicht als zodanig herkenbaar is. In een geschil waarin een misslag het enige feit is dat tot een juridisch gevolg leidt, kan het signaleren van een 'kennelijke misslag' reden zijn dat de rechter dit gevolg niet aan een feit verbindt. Voorwaarden hiervoor zijn doorgaans:

1. Dat de fout onbewust is begaan;
2. Dat beide partijen de fout op het eerste gezicht konden herkennen;
3. Dat de misslag geen onherstelbare gevolgen heeft veroorzaakt;
4. Andere partijen mogen door het herstellen van de misslag niet slechter af zijn, dan wanneer de misslag niet begaan zou zijn.

Een bekende geëigende procedure voor het herstellen van een misslag is artt. 31 / en / of 32 Rv.

Dwaling

Dwaling wordt gedefinieerd als een onjuiste voorstelling van essentiële eigenschappen en/of omstandigheden. Er is sprake van een rechterlijke dwaling als

---

¹ In 25 oktober 2007 zijn 40 Rechterlijke beslissingen in Den Bosch ongeldig verklaard doordat de rechter formeel niet beëdigd was.

² Geraadpleegde bronnen Wikipedia, Internet e.a. Wetboeken: Advocatenwet (Aw), Gerechtsdeurwaarderswet (GDW); Wet RO en Wrra.

na een onherroepelijke veroordeling duidelijk wordt dat de veroordeling onterecht is. Bijvoorbeeld omdat er nieuw bewijs is opgedoken, omdat de echte dader heeft bekend, of bedrog in de procesgang is ontdekt. Bij de vaststelling van dwaling ex art. 6:228 BW moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan:

1. Er moet causaal verband zijn tussen de dwaling en het sluiten van de overeenkomst: indien er niet gedwaald was, zou de overeenkomst niet of onder andere voorwaarden tot stand zijn gekomen.
2. De wezenlijke eigenschappen waaromtrent een onjuiste voorstelling bestond moeten in beginsel wel kenbaar zijn geweest.
3. De dwaling moet zijn veroorzaakt door een mededeling van de wederpartij, het zwijgen van de wederpartij of wederzijdse dwaling.³
4. De dwaling moet niet op grond van in het verkeer geldende opvattingen, schending van onderzoek plicht of zaken die uitsluitend op de toekomst betrekking hebben, voor rekening van de dwalende komen (art. 6:228).
5. De dwaling kan niet gaan om een zuiver toekomstige omstandigheid.

Het herstellen van een dwaling bij het ontdekken van bedrog, vraagt om een nieuwe procesgang, e.g. ex art. 382 Rv.

Wetsverkrachting of Schending van het Recht

Wetsverkrachting of schending van het recht (van hogerhand) is een zeer groot kwaad, want zij voert tot de heerschappij der willekeur en deze is de verkeerde vrije wil, nl. de wil die de zedelijke vrijheid vernietigt van personen. Legio voorbeelden zijn bekend, waarbij vigerende wetgeving willekeurig buiten werking wordt gesteld als niet van toepassing zijnde of niet bestaand wordt verklaard. Vaak spelen 'wet overstijgende' belangen dan een vernietigende rol, waarbij zelfs meineed niet wordt geschuwd.

Getuige

Een getuige is iemand die een bepaald feit heeft gezien of meegemaakt en dus kennisdrager is (geworden) van dat feit. In die zin wordt / is iedere beëdigd ambtenaar die een bepaalde rechtshandeling verricht of gaat verrichten (qualitate qua) uit hoofde van zijn functie, kennisdrager van de aan hem verstrekte feiten en omstandigheden.

Daarnaast kunnen we ook spreken over getuigen van een misdrijf, maar evenzo over getuigen van de Tweede Wereldoorlog. In die zin krijgt het woord 'getuige' een

---

³ ECLI:NL:PHR:2013:918

breder betekenis en beperkt zich niet tot een persoon die na een oproep daartoe onder ede wordt gehoord en strekt zich in ieder geval uit tot alle beroepsgroepen die rechtshandelingen mogen verrichten.

Meineed

Meineed is het afleggen van een valse eed. Meer juridisch geformuleerd: meineed is het onder ede opzettelijk een valse verklaring afleggen in die gevallen waarin een wettelijk voorschrift een verklaring/uitspraak onder ede verplicht stelt, dit geldt dus ook voor alle rechterlijke beslissingen!

Meineed wordt gepleegd wanneer een getuige / persoon opzettelijk niet de waarheid spreekt, nadat de eed of de belofte is afgelegd. Dat kan zowel in een strafzaak als in een civielrechtelijk proces voorkomen en ook als getuigen een verklaring onder ede voor een bijzondere onderzoekscommissie moeten afleggen, zoals in Nederland bijvoorbeeld bij een parlementaire enquête. Voorbeelden van meineed zijn:

- Een getuige verklaart onder ede dat hij de verdachte ten tijde van het misdrijf ergens anders heeft gezien, terwijl hij dit liegt om de verdachte te helpen.
- Een getuige beweert dat een verkeerslicht op groen stond, terwijl hij heeft gezien dat dit in werkelijkheid op rood stond.
- Een rechercheur verklaart in een op ambtseed opgemaakt proces-verbaal dat een bewijsstuk tijdens een bepaalde periode in een verzegelde doos in zijn kast lag, terwijl het bewijsstuk in werkelijkheid enige jaren zoek was.
- Een ambtenaar die een rechtshandeling verricht uit hoofde van zijn beëdigde functie, terwijl hij weet, dan wel behoort of kan weten, dat de onderliggende bewijsstukken valselijk zijn opgemaakt.

Zeer bekende voorbeelden van vermoede meineden in de Chipshol-affaire zijn afkomstig van mrs Westenberg en Kalbfleisch.

De strafmaat luidt: Hij die in de gevallen waarin een wettelijk voorschrift een verklaring onder ede vordert of daaraan rechtsgevolgen verbindt, mondeling of schriftelijk, persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde, opzettelijk een valse verklaring onder ede aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie. Art. 207 Sr.

DE SOORTEN (AMBTS)EDEN PER BEROEPSGROEP

De ambtseed van een rechter (Wrra)

Ik zweer/beloof dat ik trouw zal zijn aan de Koning, en dat ik de Grondwet en alle overige wetten zal onderhouden en nakomen.

Ik zweer/verklaar dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, tot het verkrijgen van een benoeming aan iemand iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven of beloven.

Ik zweer/verklaar dat ik nimmer enige giften of geschenken hoegenaamd zal aannemen of ontvangen van enig persoon van wie ik weet of vermoed dat hij een rechtsgeding heeft of zal krijgen waarin mijn ambtsverrichtingen te pas zouden kunnen komen.

Ik zweer/beloof dat ik mijn ambt met eerlijkheid, nauwgezetheid en onzijdigheid, zonder aanzien van personen, zal uitoefenen en mij in deze uitoefening zal gedragen zoals een goed rechterlijk ambtenaar betaamt.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!/Dat verklaar en beloof ik!⁴

De eed van de griffier (Wet RO)

Door de (buiten)griffier en de waarnemend griffier, bedoeld in de artikelen 14, vierde lid, en 73, derde lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie

Ik zweer/beloof dat ik hetgeen ik als buitengriffier te weten kom niet verder bekend zal maken dan voor de uitoefening van mijn betrekking nodig is, tenzij mijn verklaring als getuige of deskundige volgens de wet wordt gevorderd.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!/Dat verklaar en beloof ik!

Op ....., werd te .....

ten overstaan van (1) ....., en

in tegenwoordigheid van (2) .....

door (3) .....

de boven vermelde eed of belofte afgelegd.

---

⁴ Krachtens de wet is de rechterlijk ambtenaar verplicht tot geheimhouding van de gegevens waarover hij bij de uitoefening van zijn taak de beschikking krijgt en waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, behoudens zover enig wettelijk voorschrift tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit. Daarbij is de rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast, verplicht tot geheimhouding van hetgeen in de raadkamer over aanhangige zaken is geuit. De rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast, mag zich niet op enige wijze inlaten met partijen of hun advocaten, procureurs of gemachtigden over enig voor hem aanhangig geschil of een geschil waarvan hij weet of vermoedt dat deze voor hem aanhangig wordt.

De eed van een advocaat (Aw)⁵

'Ik zweer (beloof) getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet, eerbied voor de rechterlijke autoriteiten, en dat ik geen zaak zal aanraden of verdedigen, die ik in gemoede niet gelove rechtvaardig te zijn.

In de praktijk blijkt dat er nergens zoveel gelogen wordt als in het civiele recht, in het bijzonder door advocaten. Gestelde voorwaarden zijn theoretisch:

art. 21. Rv: *"Partijen zijn verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren".....en*

"De advocaat dient zich te onthouden van het verstrekken van feitelijke gegevens waarvan hij weet, althans behoort te weten, dat die onjuist zijn" Gedragsregel 30.

In werkelijkheid bestaat dit alleen op papier, daar de praktijk anders uitwijst.⁶

Een advocaat die willens en wetens liegt over bepaalde vaststaande feiten in zijn functie als (beëdigd) advocaat, handelt in strijd met zijn ambtseed, waardoor gesproken kan worden van meined. Immers een advocaat is kennisdrager en getuigt van deze kennis tijdens zijn functioneren als advocaat.

De eed van een gerechtsdeurwaarder (GDW)

- *«Ik zweer (beloof) getrouwheid aan de Koning en de Grondwet.»*

«Ik zweer (beloof), dat ik mij zal gedragen naar de wetten en voorschriften op mijn ambt van toepassing en dat ik mijn taak eerlijk en nauwgezet zal uitvoeren.»

«Voorts zweer (verklaar) ik, dat ik, om tot gerechtsdeurwaarder te worden benoemd, direct of indirect aan niemand, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige giften of gaven beloofd of afgegeven heb, noch beloven of afgeven zal.»

Een voorbeeld van een schending van zijn ambtseed als Gerechtsdeurwaarder.

Bij inzage van een dossier, in aanwezigheid van twee getuigen, heeft een gerechtsdeurwaarder bij de uitvoering van zijn functie, in zake niet-betekende maar wel ten uitvoer gelegde exploit, de volgende uitlating gedaan: *"Ik heb het wel gezien, maar niet erkend"*. Deze uitlating is niet alleen een drogredenering, maar regelrecht schending van de beroepseed resp. meined.

---

⁵ Advocateneed verdient nadere beschouwing, mr. N. Christopoulos, april 1999, Advocatenblad

⁶ *Kwade zaken, De moraal van het juridisch beroep*, Hendrik Kaptein, Ars Aequi, 2006, pagina 176 e.v.

ANALYSE VAN DE (AMBTS)EDEN

Een (ambts)eed is een eed die iemand aflegt die een openbaar ambt gaat bekleden. In iedere eed wordt steeds gerefereerd aan trouw aan de Grondwet en/of het Staatshoofd van een land. De eed door gerechtelijke functionarissen kan beschouwd worden als het vaste referentiekader waarop het gehele rechtsbedrijf rust bij de te verrichten rechtshandelingen.

Alle bekende eden refereren aan de Grondwet. In analogie hiermee is de Grondwet te beschouwen als het gemeenschappelijk referentiekader voor het rechtsbedrijf, te vergelijken met het SI eenheden system voor nijverheid en handel.⁷

Het is bekend dat een rechter in Nederland niet mag toetsen aan de Grondwet, ex art. 120 GW: “*De rechter treedt niet in de beoordeling van de grondwettigheid van wetten en verdragen*”,⁸ hetgeen te vergelijken is met het afschaffen dan wel negeren van het SI eenheden-systeem in het economisch handelsverkeer. Dit verbod is een vrijbrief voor bedrog en oplichting.

Op deze manier kan iedere persoon bij de uitoefening van zijn functie een loopje nemen met het recht. Deze in de wet vastgelegde verbodsbepaling kan leiden tot willekeur, oplichting, dwaling en zelfs meineed, waarop kennelijk alleen op papier een sanctie bestaat. Een voorbeeld is ook de uitspraak in de bodemprocedure met zaaknummer C/09/506099 / HA ZA 16-234, waarin de rechter willens en wetens stelt: “*Procesrecht is geen geldend recht*”.... Deze rechtshandeling is verricht door een onder ede staande functionaris met rechtspraak belast en die hiermee aantoonbaar meineed heeft gepleegd.

TOEZICHT OP SCHENDINGEN

Het toezicht op naleving en schendingen van de eed voor advocaten, gerechtsdeurwaarders door middel van het tuchtrecht lijkt een wassen neus. Alles is er op gericht de beroepsgroep te beschermen. Dit geldt voor het tuchtrecht bij advocaten volgens art. 46 AW e.v. Bij Gerechtsdeurwaarders volgens de gerechtsdeurwaarderswet ex art. 34 e.v. Gdw.

Mysterieuzer is het toezicht op schendingen van de ambtseed door rechters. Die bestaat immers niet. Art. 13a WRO zegt: “*Degene die een klacht heeft over de wijze waarop een rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast zich in de uitoefening van zijn functie jegens hem heeft gedragen, kan, tenzij de klacht een rechterlijke beslissing betreft de*

---

⁷ SI = *Système Internationale d’Unités*

⁸ Zie ook artt 91, 94 GW.

Procureur –generaal bij de Hoge Raad schriftelijk verzoeken een vordering bij de HR in te stellen tot het doen van een onderzoek naar de gedraging.” Dit is een regelrechte fopspeen zonder enige inhoud.

In de praktijk blijkt dat het slachtoffer maar in hoger beroep moet gaan, voor de gevolgen opdraait en het zelf maar moet oplossen, hetgeen vanzelfsprekend hoge kosten met zich meebrengt.

OVERWEGINGEN

De volgende stellingen worden geponeerd.

Iedere functionaris al of niet tijdelijk met rechtspraak belast, betrokken bij de uitvoering van zijn taak, c.q. het verrichten van rechtshandelingen, is altijd onderworpen aan zijn eed, waarvan hij/zij zich nimmer kan distantiëren. Dit geldt dus voor alle verrichte (rechts)handelingen die hun grondslag vinden in de verplicht afgelegde eed.

Een beëdigd persoon getuigt bij al zijn verrichte rechtshandelingen van zijn kennis en kunde in de uitvoering van zijn taak. De betrokken functionaris kan dus te allen tijde op de door hem / haar verrichte rechtshandeling worden aangesproken op zijn / haar handelwijze uit hoofde van zijn beëdigd functioneren.

Het oproepen als getuige om onder ede gehoord te worden is voor beëdigde functionarissen dan ook overbodig.

Het meest saillante element uit de ambtseed van een rechter is:

“Ik zweer/beloof dat ik mijn ambt met eerlijkheid, nauwgezetheid en onzijdigheid, zonder aanzien van personen, zal uitoefenen en mij in deze uitoefening zal gedragen zoals een goed rechterlijk ambtenaar betaamt.”

Elke keer dat aangetoond kan worden dat een rechter niet voldaan heeft aan de regels van zijn ambtseed bij het verrichten van zijn rechtshandelingen, pleegt hij / zij meined. Iedere lezer/slachtoffer kan uit eigen ervaringen controleren wanneer en waar naar hun overtuiging de onder ede staande functionaris meined pleegt of heeft gepleegd bij het verrichten van zijn rechtshandelingen.

Het aantal gepleegde meineden in het rechtsbedrijf met 500 dodelijke slachtoffers per jaar, door zelfdoding, en vele beschadigde levens heeft het rechtsbedrijf volledig verziekt, waardoor veel mensen het geloof en het vertrouwen in de rechtspraak verloren hebben.

Stichting Hollandpromote.com

Juridische Advisering, Mediation en Uitgever van het tijdschrift eJNR, ISSN 1871-5141

Tot slot

Iedere aantoonbare meened gepleegd door een beëdigd ambtsdrager brengt absolute nietigheid van die rechtshandeling mede.

Oktober 2017